

УДК 339: 330.341.1

НАЦІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ГЛОБАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Побірченко В.В.

Таврический национальный университет имени В.И.Вернадского, Симферополь, Украина

E-mail: viktoriya_crimea@list.ru

У статті дана оцінка досліджень НІС на основі узагальнення та систематизації поглядів на її суть і структуру. Оцінено стан формування НІС в зарубіжних країнах. Виявлено проблеми та перспективи щодо запровадження інноваційної моделі розвитку економіки України.

Ключові слова: інновація, технології, рівень розвитку, стратегія, національна інноваційна система, глобалізація.

І. ВСТУП

До початку ХХІ століття стало очевидним, що рівень розвитку й динамізм інноваційної сфери — науки, нових технологій, наукомістких галузей і компаній — створює основу стійкого економічного росту, визначає границі між багатими й бідними країнами. Формування національних інноваційних систем (НІС) як основного механізму саморозвитку стало головним фактором довгострокового росту світової глобальної економіки. Саме національна інноваційна система дозволяє державі зайняти певну нішу в системі міжнародного поділу праці, придбати вагу й статус у системі міжнародних відносин. Незважаючи на національні відмінності, загальною рисою усіх без винятку НІС є лідерство у забезпеченні трьох пріоритетів розвитку: науки, освіти та наукоємного виробництва [1].

Розвиток світової економіки переконливо демонструє, що в Україні також не може бути іншого шляху розвитку, ніж формування економіки, заснованої на знаннях, тобто економіки інноваційного типу. Перехід до даного типу економіки можливе лише в рамках цілісної національної інноваційної системи, що перетворить нове знання на продукти й послуги, необхідні суспільству. Не випадково питання про перспективи формування національної інноваційної системи займає помітне місце в українському економічному та політичному дискурсі¹. Але щоб адекватно оцінити ці перспективи й намітити можливі напрямки розвитку вітчизняної інноваційної системи, необхідно розглянути існуючі в світовій практиці типи національних інноваційних систем.

¹ Постанова КМУ №1174 від 28.07.2003 р. «Державна програма розвитку промисловості на 2003 – 2011 роки»; Указ Президента України від 20.04.2004 р. № «Про фінансову підтримку інноваційної діяльності підприємств, що мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави»; Постанова ВР України від 16.06.2004 р. № 1786-IV «Про дотримання законодавства щодо розвитку науково-технічного потенціалу та інноваційної діяльності в Україні»; Указ Президента України від 30.12.2005 р. № 1873 «Про утворення Державного агентства України з інвестицій та інновацій»; Розпорядження КМ України від 17.06.2009 р. № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи» та ін.

II. АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Теоретичні положення інноваційних теорій дістали своє відображення у наукових працях вчених-економістів, як зарубіжних: Й.Шумпетера, Г.Менша, Б.Санто, А.Кляйнкнехта, Я.Ван Дейна, Б.Твісса, І.Кузнеця, Р.Солоу, Ф.Хайєка, П.Друкера, М.Куїна, З.Кузера, – так і російських: С.Фокіна, І.Балабанова, В.Гусарової, Н.Московіна, В. Сергєєва [4], О.Молчанової, В.Гуніна, Б.Салтикова, М.Бунчука, – та вітчизняних: В.Будкіна, В.Новицького, І.Макаренка, М.Йохана, Ю.Бажала, В.Геєця [10], В.Яковенко, Б.Малицького, Ю.Яковця, Л.Омеляновича, І.Крючкової, М.Пашути [12], Т.Ціхана, О.Василенко, О.Волкова, А.Власової, Д.Кокурина, В.Захарченко. Безпосередньо авторами концепції НІС, яка розроблялась в рамках інноваційних теорій розвитку економіки, стали Б.Лундвал, К.Фрімен, Р.Нельсон, І.Бойко, Н.Іванова, В.Гусєв [11], Г.Кочетов, М.Мирський, О.Рогожин, В.Кузьменко.

III. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета статті полягає у тому, щоб на основі адаптації зарубіжного досвіду розкрити методологічне підґрунтя формування національної інноваційної системи в Україні. Для досягнення мети було поставлено такі завдання: 1) оцінка досліджень НІС на основі узагальнення та систематизації поглядів на її суть і структуру; 2) характеристика сучасного стану формування НІС в зарубіжних країнах; 3) виявлення проблем та перспектив щодо запровадження інноваційної моделі розвитку економіки України.

IV. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

У другій половині ХХ століття теорія інновацій пройшла складний шлях від опису окремого підприємства, фірми, інституту, держави як окремих елементів інноваційного процесу до розуміння їх як окремої системи інституційних чинників. Саме це стало підґрунтям для розвитку комплексного підходу та формування концепції національної інноваційної системи.

Періодизація розвитку вчення про інновації первісно складалася із трьох основних етапів: I-й – закладення основ теорії інновацій (А.Сміт, К.Маркс, Й.Шумпетер, М.Кондратьєв), II-й – вивчення закономірностей розвитку НТП (40–60-ті роки ХХ ст.), III-й – заснування основ створення цілісної корпоративної інноваційної системи (ІС), що стала моделлю для побудови НІС (70–90-ті роки ХХ ст.). З огляду на те, що останнім часом інтенсивність економічного зростання відбувалася в основному за рахунок передачі та використання у виробництві результатів науково-технічної діяльності, то існують підстави для доповнення існуючої періодизації наступними двома етапами: IV-й – становлення моделі інтеграції інноваційної та операційної форм діяльності підприємств, фундаменталізація досліджень у рамках промислових лабораторій (90-ті роки ХХ ст.), V-й – розвиток інформаційних теорій, прискорення темпів НТП за рахунок розвитку ІТ, зростання мобільності людського капіталу, масивний «відплив

інтелекту» з країн з низьким рівнем соціального забезпечення (друга половина XX – початок XXI ст.) [2].

Здійснення інноваційної діяльності (ІД) передбачає взаємодію усіх інноваційних інститутів інноваційної політики та безпосередніх інноваційних акторів, що, у свою чергу, потребує формування НІС.

Авторами концепції НІС є група західних економістів (Фрімен К., Лундвалл Б., Нельсон Р., Росенберг Н., Меткалф С.), які в 1980-1990-х роках майже одночасно розпочали роботу з формування сучасної теорії інноваційної діяльності та розробили її загальні методологічні принципи, а саме: 1) слідування ідеям Й.Шумпетера стосовно конкуренції на основі інновацій і наукових розробок у корпораціях як головного фактора економічної динаміки; 2) визнання особливої ролі знання в економічному розвитку; 3) розгляд інституціонального контексту інноваційної діяльності як фактора, що впливає на її зміст та структуру.

Уявлення про сутність НІС розрізняється за функціональним призначенням. На сьогоднішній день існують різні визначення національної інноваційної системи. Це:

- система інститутів державного й приватного секторів, чия діяльність і взаємодія, ініціює, привносить, змінює й поширює нові технології (Freeman C., 1987);
- набір інститутів, чия взаємодія визначає інноваційну продуктивність національних компаній (Nelson R., 1993);
- набір елементів і зв'язків, які взаємодіють у ході проведення, поширення й використання нового, економічно вигідного знання, і які або розміщені в межах або мають своє походження в межах території національної держави (Lundvall B., 1992);
- набір певних інститутів, які й разом, і кожен сам по собі вносять вклад у розвиток і поширення нових технологій, які створюють структуру, у рамках якої уряди формують і здійснюють політику по впливу на інноваційний процес. Це система взаємозалежних інститутів, у рамках якої здійснюється створення, зберігання й передача знань, досвіду, продуктів, що містять нові технології (Metcalf S., 1995);
- економічний механізм, що ґрунтується на розробці та експлуатації нових знань, підприємницькому підході, інтеграції в зовнішні ринки й прискореному розвитку конкурентоспроможності країни та її регіонів (Шарко М., 2005);
- сукупність взаємозалежних організацій (структур), зайнятих виробництвом і комерційною реалізацією наукових знань і технологій, у межах національних границь – малі та великі компанії, університети, державні лабораторії, технопарки і інкубатори. Їхня взаємодія забезпечується комплексом інститутів правового, фінансового й соціального характеру, що мають міцне національне коріння, традиції, політичні та культурні особливості (Федулова Л., Пашута М., 2005);
- система відмінних взаємопов'язаних інститутів, що виробляють, зберігають і передають знання, майстерність та створені людиною продукти, які використовуються при розробці нових знань і технологій (Голіченко О., 2006);

- сукупність взаємопов'язаних інститутів, призначених для того, щоб створювати, зберігати й передавати знання, навички й артефакти, що визначають нові технології (Микитюк З.В., 2009) та ін.

Огляд найбільш розповсюджених дефініцій дозволяє відокремити загальне: по-перше, НІС виступає субсистемою національної економіки; по-друге, вона складається з інститутів та відносин між ними; по-третє, основною її функцією є забезпечення створення, розповсюдження та використання нових знань і технологій. Таким чином, *національна інноваційна система* — це сукупність законодавчих, структурних і функціональних компонентів (інституцій), які задіяні у процесі створення та застосування наукових знань та технологій і визначають правові, економічні, організаційні та соціальні умови для забезпечення інноваційного процесу [3].

Метою розвитку національної інноваційної системи є створення умов для підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності вітчизняних товаровиробників шляхом технологічної модернізації національної економіки, підвищення рівня їх інноваційної активності, виробництва інноваційної продукції, застосування передових технологій, методів організації та управління господарською діяльністю для покращення добробуту людини та забезпечення стабільного економічного зростання.

Хоча національні інноваційні системи досить сильно відрізняються друг від друга в деталях [4], у них є й загальні риси. Щоб інноваційна система могла функціонувати, вона повинна мати певну структуру, тобто містити в собі сукупність взаємодіючих між собою блоків. У першій наближенні можна виділити п'ять таких блоків.

I. Креативний блок, або блок породження знання (університети, наукові інститути, окремі фахівці, складні соціальні мережі, що забезпечують неформальну взаємодію дослідників з різних інститутів і університетів).

II. Блок трансферу технологій.

III. Блок фінансування (існують три потенційні джерела такого фінансування: банківський кредит; продаж інновацій; венчурне фінансування).

IV. Блок виробництва (можливі два альтернативні варіанти організації інноваційного виробництва: 1) включення його у виробничі структури однієї з великих фірм, що дозволяє використовувати переваги вертикальної інтеграції; 2) створення нового підприємства).

V. Блок підготовки кадрів.

Розглянуті вище структурні елементи так чи інакше властиві всім інноваційним системам. Разом з тим ці системи можуть суттєво різнитися по принципах організації й функціонування. Крім наявних у країни ресурсів і соціокультурних параметрів суспільства, характер конкретних національних інноваційних систем багато в чому залежить від моделі інноваційного розвитку, обраної керівництвом даної країни.

Концепція НІС чітко встановлює, що потоки технологій та інформації серед людей, підприємств та інститутів є джерелом інноваційного потенціалу. Інноваційний і технологічний розвиток є результатом комплексу взаємовідносин

між акторами в середині системи, що складається з підприємств, університетів і державних дослідних інститутів. Усередині НІС існує взаємозв'язок і взаємозалежність між інститутами та державною політикою, яка, як правило, або підтримує, або блокує розвиток технологій та інновацій [2].

Найціннішими надбаннями теорії НІС є формування такої коректної політики, яка буде спрямована на підтримку та поліпшення роботи інфраструктури серед акторів і підприємств, нарощування інноваційної місткості компаній, їх здатність ідентифікувати й поглинати технології. Теорія НІС зосереджує увагу на важливості зміцнення зв'язків між всіма акторами в ІС. У рамках НІС з'являється можливість використовувати інноваційний тип політики, здатний зміцнювати та поліпшувати «мережі міцних і поглинаючих потужностей». Ці мережі працюють на базі дослідної діяльності та прогресивного технологічного партнерства з урядом.

У кожному конкретному випадку стратегія розвитку НІС визначається проведеною державою макроекономічною політикою, нормативно-правовим забезпеченням, формами прямого й непрямого державного регулювання, станом науково-технологічного і промислового потенціалу, внутрішніх товарних ринків, ринків праці, а також історичними й культурними традиціями. На розвиток інноваційної діяльності не впливають ні тип держави, ні політичні режими, однак вирішальним фактором виступає політична стабільність.

Аналіз існуючих у світі національних інноваційних систем дозволяє виділити три базові моделі інноваційного розвитку [5]. Першу з них умовно можна назвати «євроатлантичною» [6], другу - «східно-азіатською» [7], третю - «альтернативною» [8].

Євроатлантична модель інноваційного розвитку, характерна для країн євроатлантичного регіону, є в якомусь змісті «традиційною». Це модель повного інноваційного циклу - від виникнення інноваційної ідеї до масового проведення готового продукту. В країнах, як правило, представлені всі компоненти структури інноваційної системи: фундаментальна й прикладна наука, дослідження й розробки (research and development, R&D), створення дослідних зразків і запуск їх у масове виробництво, різні механізми фінансування інноваційного процесу, широка мережа інститутів підготовки кадрів і експертизи.

Східно-азіатська модель інноваційного розвитку, яка властива країнам східно-азіатського регіону (Японія, Південна Корея, Гонконг), суттєво відрізняється від «традиційної». У східно-азіатському інноваційному циклі по суті відсутня стадія формування фундаментальних ідей. Засновані на цій моделі інноваційні системи практично повністю позбавлені компонента фундаментальної науки (а деколи - і науки прикладної). Будучи орієнтовані на експорт високотехнологічної продукції, держави Східної Азії, як правило, запозичають самі технології в країнах «традиційної» моделі.

Альтернативна модель інноваційного розвитку використовується в переважно сільськогосподарських країнах (наприклад, в Таїланді, Чилі, Йорданії, Португалії), що не володіють значним потенціалом в області фундаментальної й прикладної науки, що їй не мають багатих запасів сировини, технології переробки або продаж якого могли б стати основою національної конкурентоспроможності. Внаслідок

цього в інноваційних системах даних країн слабо представлений або взагалі відсутній не тільки блок фундаментальної й прикладної науки, але й, по суті, високотехнологічний компонент як такий. Не будучи в стані добитися помітних результатів у створенні нових технологій, ці країни у своїй інноваційній політиці, як правило, наголошують на підготовку кадрів у сферах економіки, фінансів, менеджменту, соціології й психології праці, а також на розвиток окремих галузей легкої промисловості, креативної індустрії й рекреації. Велика увага приділяється також «виращуванню» менеджменту для місцевих представництв транснаціональних корпорацій, міжнародних банків, міжнародних політичних структур і т.д. Слід зазначити, що подібна переорієнтація інноваційного розвитку з high-tech на high-hume нерідко дозволяє досягти дуже високих темпів економічного росту [9].

Хоча успіхи національних інноваційних систем, заснованих на альтернативній моделі інноваційного розвитку, поки не настільки значні, ця модель представляється нам у певних відносинах досить перспективною. Справа в тому, що для цілого ряду країн можливість звертання до традиційної або східно-азійської моделі інноваційного розвитку, незважаючи на всі їх гідності, по суті справи закрита, у всякому разі - на сьогоднішній день. Зусилля по створенню фундаментальної науки або повного високотехнологічного циклу не тільки зажадали б від них непосильних фінансових, тимчасових і організаційних витрат, але й, швидше за все, натрапили б на непереборні перешкоди у вигляді особливостей національної культури й психології. Альтернативна модель, що вибудовується у відповідності зі специфікою національної культури, національної психології й традицій, дозволяє цим країнам долучитися до інноваційного розвитку, перетворюючи національні особливості в конкурентні переваги.

Надзвичайно корисної дана модель може, на наш погляд, виявитися й у контексті побудови української національної інноваційної системи, але не в загальнонаціональному, а в регіональному масштабі. Очевидно, що деякі регіони України не мають ні значний потенціал в сфері фундаментальної або прикладної науки й R&D, ні є достатніми для вибудовування високотехнологічного ланцюжка ресурсами. Упор на розвиток, менеджменту, сфери послуг, індустрії туризму або high-hume, безумовно, допоможе цим регіонам успішно інтегруватися в національну інноваційну систему України.

Розбудова НІС визначена одним із пріоритетних завдань державної політики України щодо запровадження інноваційної моделі розвитку економіки, передбаченої державними програмами соціально-економічного розвитку. Проте практично в цьому напрямі зроблено дуже мало. Інноваційна система розвивається нерівномірно. Приватний сектор не має тісних зв'язків з головними виконавцями державних НДДКР (академічними або галузевими науково-дослідними інститутами й університетами). Неефективним й незбалансованим залишається фінансування виконання НДДКР. Традиційні галузі промисловості, а також галузі, орієнтовані на природні ресурси, які можуть надати до 2/3 промислових інвестицій у дослідження й розробки, практично не мають стимулів для інвестування в інновації та створюють незначний попит на продукцію вітчизняних інноваційних

фірм, які змушені сподіватися на зовнішні ринки. Продукція вітчизняного виробництва в більшості випадків не може скласти конкуренцію на міжнародних ринках. За наявними оцінками, частка України на світовому ринку високотехнологічної продукції становить 0,3% [1]. Формування української НІС стикається також із рядом інших проблем, зокрема з відсутністю реальної координації інноваційних процесів в економіці на державному рівні.

У зв'язку з цим для реалізації стратегії розвитку НІС України слід розв'язати такі завдання: 1) сформулювати системний підхід до забезпечення законодавчо-нормативної бази; 2) удосконалити систему державного управління інноваційними процесами; 3) створити дієву систему ресурсного забезпечення економічного стимулювання; 4) розробити систему довго- і середньострокового прогнозування технологічного розвитку і визначити на цій основі напрямки науково-технологічного розвитку країни; 5) підвищувати рівень програмно-цільового забезпечення при реалізації державних науково-технічних інноваційних пріоритетів; 6) розвивати інноваційні структури і технології [3]. Розв'язання цих завдань можливе за умови встановлення ринкових умов розвитку інноваційного бізнесу, стабільності державного керування сферою розробок і досліджень, розробки стратегії інноваційного розвитку економіки, формування державної інноваційної політики та її нормативно-правового забезпечення, чіткої постановки цілей і завдань у взаємодії центральної та регіональної влад, проведення прогнозу технологічного розвитку й визначення його пріоритетів, підтримки розвитку інноваційної інфраструктури, розробки заходів із стимулювання інноваційної діяльності, рівноправної участі науки, бізнесу і держави в реалізації інноваційної політики за безумовного пріоритету фундаментальних досліджень.

V. ВИСНОВКИ

Отже, в статті розкрито економічну сутність та структуру НІС, цілі, задачі, принципи та проблеми її формування. Слід наголосити, що національна інноваційна система повинна однозначно відповідати суспільно-економічним відносинам і рівню розвитку продуктивних сил держави. Наслідком цього є необхідність індивідуального підходу в кожній країні при визначенні політики формування НІС, що припускає адаптацію кращих практик країн світу.

У цей час у світі в багатьох країнах, в основному, закінчується формування національних інноваційних систем, орієнтованих на побудову постіндустріального суспільства. Вирішальна роль у керуванні цим процесом належить державі, яка, з одного боку, установлює правила функціонування НІС, з іншого боку - забезпечує необхідну ресурсну підтримку, включаючи фінансування. Технологічну базу НІС становлять організації, що здійснюють фундаментальні й прикладні дослідження й розробки, і великі корпорації, що здійснюють масовий випуск наукомісткої продукції, наявність яких є обов'язковою умовою державної підтримки малого наукомісткого бізнесу. Подальший розвиток НІС буде спрямовано на їхнє об'єднання в глобальні системи, а в перспективі - на створення всесвітньої інноваційної системи, основу якої складуть США, країни ЄС і АТР.

Таким чином інноваційна система, що формується в Україні, повинна не тільки забезпечувати становлення економіки, заснованої на знаннях, але й сприяти участі країни в якості рівноправного партнера у світовому інноваційному процесі.

Список літератури

1. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Національна інноваційна система України: проблеми формування та реалізації» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://patent.km.ua/ukr/articles/i1120>.
2. Микитюк З.В. Особливості розвитку вітчизняних науково-технічних та інноваційних структур / З.В.Микитюк // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право) : Наук. журн. – 2006. – № 2–4. – С. 197–212.
3. Розпорядження КМ України від 17 червня 2009 р. № 680-р «Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ovu.com.ua/articles/1625-pro-shvalennya-kontseptsii-rozvitku-natsionalnoyi>.
4. Сергеев В. Типология моделей инновационного развития / В. Сергеев, Е. Алексеенкова, В. Нечаев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawinrussia.ru/stati-i-publikatsii/2009-07-13/tipologiya-modeley-innovatsionnogo-razvitiya.html>.
5. Shapira P. US National Innovation System: Science, Technology and Innovation Policy Development / P. Shapira [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cherry.iac.gatech.edu/beta/xoutline/htm>.
6. Country Innovation Brief: Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://wbln0018.worldbank.org/LAC/lacinfoclient.nsf/8d6661f6101ea8a48525673900537f95/3403060941d2383285256dc10062b05d/\\$FILE/Europe%20Innovation%40Brief.pdf](http://wbln0018.worldbank.org/LAC/lacinfoclient.nsf/8d6661f6101ea8a48525673900537f95/3403060941d2383285256dc10062b05d/$FILE/Europe%20Innovation%40Brief.pdf).
7. Country Innovation Brief: Jordan [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://wbln0018.worldbank.org/LAC/lacinfoclient.nsf/8d6661f6799ea8a48525673900537f95/c403060941d238c285256dc10062b05d/\\$FILE/Jordan%20Innovation%20Brief.pdf](http://wbln0018.worldbank.org/LAC/lacinfoclient.nsf/8d6661f6799ea8a48525673900537f95/c403060941d238c285256dc10062b05d/$FILE/Jordan%20Innovation%20Brief.pdf).
8. Martinez-Cisneros B. 2004. National Innovation Systems: Lessons from East-Asia to Latin America. Case Studies of Costa-Rica and Chile / B. Martinez-Cisneros [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cherry.gatech.edu/REFS/STUDENT/martinez-cisneros-2004.pdf>.
9. Guruz K. Globalization, Knowledge Economy and Higher Education and National Innovation Systems: The Turkish Case / K.Guruz, N. Pak [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www1.worldbank.org/education/stuttgart_conference/download/5-2-6_doc_gueruez.pdf.
10. Геєць В.М. Інноваційні перспективи України / В.М. Геєць, В.П. Семиноженко. – Харків: Константа, 2006. – 272 с.
11. Гриньов Б.В. Проблеми формування інноваційної системи в Україні / Б.В. Гриньов, П.Т. Бубенко, В.А. Гусєв // Економіка і прогнозування. – 2003. – №3. – С.127-138.
12. Федулова Л. Розвиток національної інноваційної системи України / Л. Федулова, М. Пашута // Економіка України. – 2005. – №4. – С. 35-47.
13. Шкворець Ю. Створення національної інноваційної системи України як передумови ефективного використання інноваційного потенціалу / Ю. Шкворець // Економіка України. – 2004. – №3. – С. 35-43.

Побирченко В.В. Национальные инновационные системы в глобальной экономике / В.В. Побирченко // Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия "Экономика и управление". – 2011. – Т. 24 (63). № 1. – С.155-163.

В статье дана оценка исследований НИС на основе обобщения и систематизации взглядов на ее суть и структуру. Оценено состояние формирования НИС в зарубежных странах. Выявлены проблемы и перспективы относительно внедрения инновационной модели развития экономики Украины.

Ключевые слова: инновация, технологии, уровень развития, стратегия, национальная инновационная система, глобализация.

Pobirchenko V.V. National innovation systems in the global economies / V.V. Pobirchenko // Scientific Notes of Taurida National V.I. Vernadsky University. – Series: Economy and Management. – 2011. - Vol. 24 (63), № 1. – P. 155-163.

In article the given estimation of researches NIS on the basis of generalization and ordering of sights at its essence and structure. The condition of formation NIS in foreign countries is estimated. Are revealed a problem and prospects concerning introduction of innovative model of development of economy of Ukraine.

Keywords: innovation, technologies, development level, strategy, national innovation system, globalization.

Статья поступила в редакцию 20. 12. 2010 г.